

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : ..... 17741 .....

Tarih : ..... 04.05.2026 .....

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Nevroz UYSAL ASLAN

Sırtak Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe , Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji
Esas Komisyon	Adalet
Tarih: 6-5-2026	Esas No: 2/3674

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK. LİGİ
0 4 Mayıs 2026
Numara:

T B M M GENEL MÜDÜR LİGİ
0 4 Mayıs 2026
No: 1849978

GENEL GEREKÇE

Yüksek enflasyon koşullarında, faiz oranının sözleşmeyle belirlenmediği hâllerde uygulanan kanuni faiz rejiminin alacağın ekonomik değerini koruyamaması, alacak hakkının tülen eksilmesine; mahkeme kararıyla tanınan bir hakkın ödeme anında gerçek değerinden uzaklaşmasına ve hukuk devleti ilkesinin gerektirdiği etkili giderim yükümlülüğünün zayıflamasına yol açmaktadır.

Anayasa Mahkemesi, 16/3/2022 tarihli ve B. No: 2019/22730 sayılı Volkan Kahırlı kararında, mahkeme kararıyla tespit edilen alacağın enflasyon karşısında yitirdiği değerin karşılanmamasını mülkiyet hakkı bağlamında değerlendirmiştir. Mahkeme, alacağın uzun süre sonra nominal değer üzerinden ödenmesinin alacaklıya şahsi olarak aşırı ve olağan dışı bir külfet yükleyebileceğini ve bu durumda mülkiyet hakkı bakımından adil dengem bozulabileceğini ortaya koymuştur.

Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu, 8/7/2025 tarihli ve B. No: 2024/41763 sayılı Caner Şafak kararında ise özel hukuk kişileri arasındaki borç ilişkisinden doğan alacağın enflasyon karşısında değer kaybına uğramasından kaynaklanan zararın giderilmesi bakımından etkili bir hukuk yolunun bulunmadığını tespit etmiş; mülkiyet hakkıyla bağlantılı olarak etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir. Mahkeme, pilot karar usulünü uygulayarak yapısal sorunun çözümü için durumun Türkiye Büyük Millet Meclisine bildirilmesine de hükmetmiştir.

Anayasa Mahkemesi, 22/7/2025 tarihli ve E.2024/24, K.2025/164 sayılı kararıyla 3095 sayılı Kanun'un 1 inci maddesini sözleşmeden kaynaklanmayan borç ilişkileri yönünden iptal etmiştir. Kararda, kanuni faiz oranının paranın enflasyon karşısında uğradığı değer kaybını önlemeye elverişli bir güvence içermediği belirtilmiş; iptal hükmünün Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilerek yasama organına düzenleme yapması için süre tanınmıştır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de Akkuş/Türkiye kararında, kamulaştırma bedeline ilişkin alacağın geç ödenmesi ve uygulanan kanuni faiz oranının yüksek enflasyon karşısında yetersiz kalması nedeniyle mülkiyet hakkı bakımından adil dengenin bozulduğunu tespit etmiştir. Bu içtihat, mahkeme kararıyla tanınmış para alacaklarının gecikmeli ve değer kaybına uğramış şekilde ödenmesinin, alacaklı üzerinde bireysel ve aşırı bir külfet yaratabileceğini göstermektedir.

Bu Kanun Teklifi ile öncelikle, Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanununa göre faiz ödenmesi gereken hâllerde, faiz miktarının sözleşme ile belirlenmemiş olması durumunda uygulanacak kanuni faiz ölçütünün yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) aylık değişim oranlarıyla

ilişkilendirilmesi öngörülmektedir. Anayasa Mahkemesinin iptal kararı sözleşmeden kaynaklanmayan borç ilişkileriyle sınırlı olmakla birlikte, 3095 sayılı Kanun'un 1 inci maddesinin genel yapısı gereği düzenleme, sözleşmeyle faiz miktarı belirlenmemiş tüm haller bakımından kanuni faiz ölçütünü ekonomik verilerle bağlantılı hâle getirmektedir.

3095 sayılı Kanun'un 2 nci maddesi, sözleşme ile aksi kararlaştırılmadıkça temerrüt faizinin 1 inci maddede belirlenen orana göre ödeneceğini düzenlediğinden, 1 inci maddede yapılacak değişiklik temerrüt faizi bakımından da sonuç doğuracaktır. Bu nedenle teklif, temerrüt faizine ilişkin ayrı bir madde değişikliği yapmadan, mevcut atıf sistemi üzerinden kanuni faiz ve temerrüt faizi arasında kurulu bağlantıyı korumaktadır.

Teklif ile ayrıca mahkeme kararı veya ilam niteliğindeki belgeyle hüküm altına alınan para alacakları bakımından "değer koruma farkı" kurumu düzenlenmektedir. Bu fark, faiz üzerine faiz işletilmesi anlamına gelmemekte; hükümde faiz başlangıcı olarak belirtilen tarihten, hükümde böyle bir tarih belirtilmemişse alacağın muaccel olduğu veya temerrüdün gerçekleştiği tarihten, bunların da belirlenmemesi hâlinde kararın icra edilebilir hâle geldiği tarihten fiilî ödeme tarihinden bir önceki aya kadar tüketici fiyat endeksi esas alınarak güncellenen asıl alacaktan, aynı dönem için faiz ile diğer fer'iler kapsamında ödenen tutarların mahsup edilmesi suretiyle hesaplanan tamamlayıcı bir koruma mekanizması niteliği taşımaktadır.

Değer koruma farkına hükmedilebilmesi için ayrıca dava açılmasının zorunlu tutulmaması, mahkeme kararlarının etkili biçimde icrası ve hak arama özgürlüğünün gerçek anlamda korunması bakımından önemlidir. İcra daireleri ile mahkemelerin istem üzerine bu farkı hesaplayarak infaz ve tahsile konu edebilmesi, alacaklının aynı hakkı elde etmek için ikinci bir yargılama sürecine zorlanmasını önlemeyi amaçlamaktadır.

Geçici maddeyle, değer koruma farkına ilişkin hükümlerin yürürlük tarihinde henüz tamamen ifa edilmemiş mahkeme kararları ve ilam niteliğindeki belgelerden doğan para alacakları hakkında da uygulanması öngörülmektedir. Böylece tamamlanmış ifalar bakımından geriye dönük belirsizlik yaratılmadan, hâlen ödenmemiş veya kısmen ödenmiş alacaklarda devam eden değer kaybını gidermeye elverişli, öngörülebilir ve erişilebilir bir geçiş mekanizması kurulmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Maddeyle, 3095 sayılı Kanunun 1 inci maddesi yeniden düzenlenmektedir. Buna göre Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanununa göre faiz ödenmesi gereken hâllerde, faiz miktarı sözleşme ile tespit edilmemişse, ödeme yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) aylık değişim oranları üzerinden yapılacaktır. Düzenlemenin amacı, kanuni faizi sabit ve ekonomik koşullardan kopuk bir oran olmaktan çıkararak alacağın değer kaybına karşı daha etkili bir koruma sağlamaktır. Anayasa Mahkemesinin 22/7/2025 tarihli iptal kararı sözleşmeden kaynaklanmayan borç ilişkileri yönünden verilmiş olmakla birlikte, maddenin sistematığı gereği kanuni faiz ölçütü sözleşmeyle miktarı belirlenmemiş faiz hâlleri bakımından bütünlüklü biçimde yeniden kurulmaktadır. Ayrıca 3095 sayılı Kanunun 2 nci maddesindeki atıf nedeniyle, sözleşme ile aksi kararlaştırılmamış temerrüt faizi bakımından da 1 inci maddede belirlenen ölçüt uygulanacaktır.

MADDE 2- Maddeyle, 3095 sayılı Kanuna 2 nci maddeden sonra gelmek üzere 2/A maddesi eklenmekte ve mahkeme kararı veya ilam niteliğindeki belgeyle hüküm altına alınan para alacakları bakımından değer koruma farkı kurumu düzenlenmektedir.

Hükümde faiz başlangıcı olarak belirtilen tarihten; hükümde böyle bir tarih belirtilmemişse alacağın muaccel olduğu veya temerrüdün gerçekleştiği tarihten; bunların da belirlenmemesi hâlinde kararın icra edilebilir hâle geldiği tarihten fiili ödeme tarihine kadar geçen sürede ortaya çıkan değer kaybı, birinci fıkrada belirtilen tarihteki asıl alacak tutarının Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan tüketici fiyat endeksi esas alınarak ödeme tarihinden bir önceki aya kadar güncellenmesi suretiyle hesaplanacaktır.

Aynı dönem için faiz ve diğer fer'iler kapsamında ödenen tutarlar güncellenmiş alacaktan mahsup edilecek; mahsup sonrasında kalan tutar değer koruma farkı olarak ayrıca ödenecektir. Bu yöntem, mükerrer tahsilatı önlemeyi ve değer koruma farkının faiz değil, alacağın gerçek değerini korumaya yönelik tamamlayıcı bir giderim kalemi olarak uygulanmasını sağlamayı amaçlamaktadır.

Değer koruma farkı için ayrıca dava açılması gerekmeyecek; icra daireleri ile mahkemeler istem üzerine bu farkı hesaplayarak infaz ve tahsile konu edecektir.

MADDE 3- Maddeyle, 3095 sayılı Kanuna geçici madde eklenmektedir. Bu düzenleme ile değer koruma farkına ilişkin 2/A maddesi hükümlerinin, yürürlük tarihinde henüz tamamen ila

edilmemiş mahkeme kararları ve ilam niteliğindeki belgelerden doğan para alacakları hakkında da uygulanması sağlanmaktadır. Böylece tamamlanmış ifalar bakımından hukuki belirlilik korunurken, henüz ödenmemiş veya kısmen ödenmiş alacaklarda devam eden reel değer kaybını gidermeye elverişli bir geçiş mekanizması oluşturulmaktadır.

MADDE 4- Yürürlük maddesidir.

MADDE 5- Yürütme maddesidir.

KANUNİ FAİZ VE TEMERRÜT FAİZİNE İLİŞKİN KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 4/12/1984 tarihli ve 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 1- Türk Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanununa göre faiz ödenmesi gereken hâllerde, miktarı sözleşme ile tespit edilmemişse, bu ödeme, yurt içi üretici fiyat endeksi (YİÜFE) aylık değişim oranları üzerinden yapılır.”

MADDE 2- 3095 sayılı Kanuna 2 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Değer koruma farkı

MADDE 2/A- (1) Mahkeme kararı veya ilam niteliğindeki belgeyle hüküm altına alınan para alacaklarında, hükümde faiz başlangıcı olarak belirtilen tarihten; hükümde böyle bir tarih belirtilmemişse alacağın muaccel olduğu veya temerrüdün gerçekleştiği tarihten; bunların da belirlenmemesi hâlinde kararın icra edilebilir hâle geldiği tarihten fiili ödeme tarihine kadar geçen sürede alacağın reel değer kaybı ayrıca hesaplanır.

(2) Reel değer kaybının hesabında, birinci fıkrada belirtilen tarihteki asıl alacak tutarı, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan tüketici fiyat endeksi esas alınarak ödeme tarihinden bir önceki aya kadar güncellenir.

(3) Aynı dönem için faiz ve diğer fer’iler kapsamında ödenen tutarlar güncellenmiş alacaktan mahsup edilir. Mahsup sonrasında kalan tutar, değer koruma farkı olarak ayrıca ödenir.

(4) Değer koruma farkı, faiz niteliğinde olmayıp asıl alacağın reel değer kaybını gidermeye yönelik tamamlayıcı bir alacak kalemidir.

(5) Değer koruma farkına hükmedilebilmesi için ayrıca dava açılması gerekmez. İcra daireleri ile mahkemeler, istem üzerine bu farkı hesaplayarak infaz ve tahsile konu eder.”

MADDE 3- 3095 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1- Bu Kanunun 2/A maddesi hükümleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte henüz tamamen ifa edilmemiş mahkeme kararları ve ilam niteliğindeki belgelerden doğan para alacakları hakkında da uygulanır."

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.